

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/18/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5114208032
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5114208032.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a Mgr. Márie Kašíkovej, v spore žalobcu: 1/ N. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. U. G., Z. W. XXXX/XX, zastúpený opatrovníkom C. V., nar. XX.X.XXXX, bytom L. U. G., Z. W. XXXX/XX, 2/ C. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. U. G., Z. W. XXXX/XX, 3/ G. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. U. G., Z. W. XXXX/XX, 4/ G. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. U. G., U. V. XXX, žalobcovia v r. 1/ až 4/ právne zastúpení spol. JAVOR - TOKÁR advokátska kancelária, s.r.o. so sídlom Bratislava, Stará Vajnorská cesta 37, IČO: 36 264 750, proti žalovaným: 1/ G. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXX, právne zastúpený Mgr. Dr. Anton Kušnir, advokát so sídlom Q., C. A. XX, 2/ KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, právne zastúpený JUDr. Baltazár Mucska, advokát so sídlom R., H. XX, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, na odvolanie žalobcov 1/ až 4/, žalovaných 1/, 2/ proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 17C/76/2014-523 zo dňa 21.10.2020, takto

rozhodol:

Rozsudok prvoinštančného súdu m e n í tak, že žalovaní 1/, 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 3 000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, s tým, že plnením jedného žalovaného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

Žalovaní 1/, 2/ s ú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi 2/ sumu 2 000 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného žalovaného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

Žalovaní 1/, 2/ s ú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi 3/ sumu 2 000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného žalovaného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

Žalovaní 1/, 2/ s ú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi 4/ sumu 1 000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného žalovaného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.
V zostávajúcej časti žalobu žalobcov 1/ až 4/ z a m i e t a .

Žalovanému 1/ p r i z n á v a vo vzťahu k žalobcovi 1/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 80 %.

Žalovanému 2/ p r i z n á v a vo vzťahu k žalobcovi 1/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 80%.

Žalovanému 1/ p r i z n á v a vo vzťahu k žalobcovi 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 80%.

Žalovanému 2/ p r i z n á v a vo vzťahu k žalobcovi 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 80%.

Žalovanému 1/ p r i z n á v a vo vzťahu k žalobcovi 3/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 80%.

Žalovanému 2/ p r i z n á v a vo vzťahu k žalobcovi 3/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 80%.

Žalovanému 1/ p r i z n á v a vo vzťahu k žalobcovi 4/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 80%.

Žalovanému 2/ p r i z n á v a vo vzťahu k žalobcovi 4/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 80%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd žalovaným 1/, 2/ uložil zaplatiť žalobcovi v rade 1/ sumu 10 000,- €, žalobcovi v rade 2/ sumu 5 000,- €, žalobcovi v rade 3/ sumu 5 000,- €, žalobcovi v rade 4/ sumu 2 500,- €, každému do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného žalovaného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného, v zostávajúcej časti žalobu zamietol, žalovaným 1/, 2/ voči žalobcom v rade 1/ až 4/ právo na náhradu trov konania nepriznal. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobcovia 1/ až 4/ sa žalobou doručenou súdu 06.03.2014 faxovým podaním doplneným najneskôr do troch dní predložením jeho originálu dňa 10.03.2014 elektronicky, domáhali proti žalovaným v rade 1/ a 2/ nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do ich súkromného a rodinného života a to peňažné plnenie žalobca v rade 1/ vo výške 100 000,- €, žalobca v rade 2/ a 3/ po 50 000,- € a žalobca v rade 4/ v rozsahu 25 000,- €. Žalobu odôvodnili tým, že dňa 06.03.2011 žalovaný v rade 1/ ako vodič osobného motorového vozidla zn. Suzuki Grand Vitara, ev.č.: KM 235AN po ceste III/01165 v obci Radoľa v smere jazdy od obce Horný Vadičov smer cesta I/11 sa dostatočne nevenoval vedeniu vozidla, nesledoval situáciu v cestnej premávke a v pravom jazdnom pruhu pravou prednou časťou vozidla narazil do chodca, žalobcu v rade 1/, ktorý kráčal po pravej krajnici v smere od obce Dolný Vadičov smerom do mesta Kysucké Nové Mesto. Pri dopravnej nehode žalobca v rade 1/ utrpel ťažké zranenie s dobou liečenia a PN nad 42 dní. V čase nehody malo predmetné motorové vozidlo uzatvorenú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení so žalovaným v rade 2/. Pri dopravnej nehode žalobca v rade 1/ utrpel zranenia s trvalými následkami, ktoré boli stanovené poškodením mozgu, porušením pohybovo-výkonných funkcií, funkcií myslenia tvorby reči, ťažkú poruchu psychických funkcií s potrebnou 24-hodinovou starostlivosťou jedného a pri niektorých úkonoch aj dvoch ľudí, obmedzenú pohyblivosť, redukované možnosti stravovania, s imobilitou vedúcou k úbytku svalovej hmoty s tendenciou ku komplikáciám ako sú preležaniny, infekcie s tým, že znalec stav žalobcu v rade 1/ vyhodnotil ako hodný osobitného zreteľa. Následky dopravnej nehody výrazne zasiahli do života žalobcov v rade 2/ až 4/, do ich súkromia. V prípade žalobcu v rade 1/ išlo o mladého zdravého muža, ktorý mal celý život pred sebou a v súčasnosti je v stave pasívnej polohy na lôžku bez verbálneho kontaktu, bez možnosti pohybu. Dodnes sa s predmetnou nehodou nevedia psychicky vyrovnat' a ich vlastné životy, osobné aj pracovné, sa prispôbili potrebám žalobcu v rade 1/. Žalovaný v rade 2/ považoval nárok žalobcov za uplatnený predčasne. Vozidlo, ktorého prevádzkou bola spôsobená škoda, bolo u žalovaného v rade 2/ povinne zmluvne poistené, žalobcovia si žiadali nárok u žalovaného neuplatnili. O poistnej udalosti sa žalovaný v rade 2/ dozvedel 16.03.2011, keď došlo k uplatneniu nároku na náhradu poistného plnenia z havarijného poistenia a z policajnej správy vyplynulo, že žalobca v rade 1/ bol pod vplyvom alkoholu, náhle vstúpil do jazdnej dráhy motorovému vozidlu, ktoré viedol žalovaný v rade 1/. Zároveň namietal nedostatok svojej pasívnej vecnej legitímácie a vzniesol námietku premlčania. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp.zn. 8Co/106/2018, podľa ktorého je nemajetková ujma čo do premlčania rovnakou škodou ako iná škoda spôsobená dopravnou nehodou a teda, ak súd uzná pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného v rade 2/ žiadal uplynutie premlčacej lehoty posúdiť v zmysle § 106 ods. 1 a nasl. OZ. Ďalej namietol, že si žalobca v rade 1/ nemôže uplatňovať nemajetkovú ujmu, nakoľko tým pokrýva nároky, ktoré by mu patrili vo vzťahu k sťaženiu spoločenského uplatnenia, ktoré si uplatňuje v inom konaní na Okresnom súde Bratislava I, ktoré nie je doposiaľ skončené. Rozsudkom Okresného súdu Žilina č.k. 36T/152/2015 zo dňa 29.06.2017 obžalovaný žalovaný v rade 1/ stíhaný pre prečin ublíženia na zdraví bol spod obžaloby oslobodený, pretože skutok nie je trestným činom a poškodený žalobca v rade 1/ bol s nárokom na náhradu škody odkázaný na civilný proces. Rozhodnutie vo výroku o vine nadobudlo právoplatnosť dňa 29.08.2017. Z hľadiska premlčania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy súd vychádzal z ustálenej judikatúry súdov, ktoré ustálili všeobecnú trojročnú premlčaciu dobu podľa § 101 OZ. Počiatok plynutia všeobecnej premlčacej doby náhrady je viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. V tomto smere poukázal na početné rozhodnutia Najvyššieho súdu SR a skutočnosť, že žalobcovia si nárok žalobou uplatnili na súde 06.03.2014 a faxové podanie doplnili písomnými podaním najneskôr do troch dní 10.03.2014 elektronickým podaním so zaručeným elektronickým podpisom v najbližší pracovný deň, ktorý pripadol na pondelok. Námietku premlčania preto nepovažoval za dôvodnú. Ďalej uviedol, že zo záverov znalcov zhodne vyplýva, že po osobnom motorovom vozidle na vozovke nezostala žiadna

brzdová ani šmyková stopa, nie je známe pravdepodobné miesto zrážky vozidla s chodcom a nie je ani možné jednoznačne určiť technickú príčinu vzniku dopravnej nehody. Vodič vozidlo neponechal po dopravnej nehode v konečnej polohe, s vozidlom cúvol. Dopravná nehoda sa stala v čase nočnej tmy, avšak na mieste, ktoré bolo v čase nehody dostatočne osvetlené verejným osvetlením a na komunikácii bez chodníkov. Chodec sa pohyboval pred nehodou v tom istom smere ako osobné motorové vozidlo, bol narazený zozadu prednou pravou časťou vozidla do ľavého boku až chrbta vľavo. Sporná zostala rýchlosť pohybu vozidla a dĺžka času, kedy vodič vozidla chodca v smere jazdy vozidla zbadal do okamžiku, kedy došlo k zrážke, poloha vozidla bezprostredne po zrážke ako i dodržanie bezpečného bočného odstupu od chodca. Súd ustálil, že obaja účastníci nehody mohli zabrániť zrážke, chodec, pokiaľ by išiel po správnej strane vozovky a dostatočne sa presvedčil, či zľava neprichádza vozidlo a vodič vozidla, ak by sa pohyboval v mieste nehody maximálne povolenou rýchlosťou, svoju jazdu prispôbil svojim schopnostiam. Pokiaľ sa týkalo námietky nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného v rade 2/, v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31. júla 2017 sp.zn. 6MCdo 1/2016, ako i rozhodnutia Ústavného súdu SR sp.zn. I.ÚS 474/2016-17 zo dňa 17.08.2016, sp.zn. III.ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016, v ktorých Ústavný súd SR zdôraznil potrebu prihladať na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a súčasne, zohľadňujúc zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorového vozidla ako aj aplikujúc extenzívny výklad pojmu náhrady škody. Vzhľadom na oslobodzujúci trestný rozsudok v trestnom konaní, v ktorom bol vodič vozidla spod obžaloby oslobodený, v závislosti od použitia inštitútu in dubio pro reo, súd v civilnom sporovom konaní samostatne posudzoval otázku zodpovednosti žalovaného v rade 1/, bez ohľadu na výsledok trestného konania. Uviedol, že oslobodenie od trestnej zodpovednosti nemá vplyv na objektívnu zodpovednosť prevádzkovateľa podľa § 427 OZ, ktoré nastupuje bez ohľadu na zavinenie. Vychádzajúc z analýzy nehodového deja zohľadniac podané znalecké posudky zastal názor, že obaja účastníci mohli nehode zabrániť, chodec, pokiaľ by išiel po správnej strane vozovky a dostatočne sa presvedčil, či zľava neprichádza vozidlo a vodič vozidla mohol pohyb chodca pri pravom okraji cesty rozpoznať dostatočne včas na to, aby zmenou rýchlosti a smeru svojej jazdy pri zohľadnení pohybu vozidla v protismere, dodržal od neho bezpečný bočný odstup. Hodnotiac potom správanie chodca (žalobcu 1/) ako priameho účastníka dopravnej nehody a vodiča motorového vozidla (žalovaných v rade 1/) jednotlivo, každý z nich svojím spôsobom konal v rozpore s príslušnými ustanoveniami zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, čo vo vzájomných súvislostiach viedlo k vzniku kolízie. Mieru účasti na dopravnej nehode ustálil podielom 90% správania samotného chodca, ktorý nesprávnou technikou chôdze a zmenou pohybu vytvoril kolíznu situáciu a podiel 10% žalovaného v rade 1/ ako vodiča, ktorý mohol predvídať, že chodec idúci v smere jeho jazdy môže zmeniť smer chôdze a spôsobiť stret s jeho vozidlom. Poukázal i na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline, ako súdu odvolacieho, v uznesení č.k. 7Co/263/2019-480 zo dňa 12.02.2020, ktorý považoval za správny postup prvoinštančného súdu vo vzťahu k ustáleniu miery účasti na dopravnej nehode 90% a 10% a dospel k záveru, že je zodpovedajúcou mierou porušenia príslušných ustanovení Zákona o cestnej premávke oboch účastníkov nehody, v príčinnej súvislosti s ktorými došlo k škodovému následku. Príčinou nehody totiž nebolo to, že vodič prekročil povolenú rýchlosť, ale to, že chodec išiel po nesprávnej strane vozovky, za zníženej viditeľnosti, vytvoril prekážku vodičovi motorového vozidla a tento na zmenu smeru chôdze chodca nereagoval spôsobom vedúcim k zabráneniu kolízie (nepripôsobil rýchlosť vzniknutej situácii a nedodržal bezpečný bočný odstup od chodca). Pri určení výšky primeraného zadosťučinenia vychádzal z vykonaného dokazovania, z kritérií stanovených v § 13 ods. 3 OZ. Uviedol, že občianskoprávna ochrana osobnosti je pritom rovnako založená na objektívnom zodpovednostnom princípe ako zodpovednosť prevádzkovateľa dopravného prostriedku. Správanie dotknutej osoby pri neoprávnenom zásahu sa stáva právne významným až pri určení výšky náhrady v peniazoch podľa ust. § 13 ods. 2 OZ. Pri rozhodovaní o nároku žalobcu v rade 1/ považoval za nesporné, že v čase dopravnej nehody - vzniku ujmy mal 28 rokov, bol zamestnaný a niet pochyb o tom, že mal život pred sebou a nebyť dopravnej nehody a zásahu do jeho zdravia, bol by realizoval svoje ďalšie uplatnenia tak v povolání, ako i osobnom živote. Dopravnou nehodou (06.03.2011) došlo u žalobcu 1/ k nezvratnému poškodeniu jeho zdravia, ako chodec po zranení osobným autom bol hospitalizovaný v ťažkom postraumatickom šoku s poranením mozgu so zakrvácaním až do mozgových komôr, sériovou zlomeninou rebier a pomliaždením pľúcneho tkaniva, krvácaním do dutiny brušnej pri roztrhnutí sleziny a pečene. Pretrváva porucha vedomia, bez zmien celkového stavu pretrváva ťažké bezvedomie - vigilná kóma. Z analýzy a z hodnotenia zdravotného stavu znalcom vyplýva, že pred úrazom poškodený nemal žiadne ťažkosti s centrálnym nervovým systémom, zažívaním a imunitou. Poškodením mozgu došlo k porušeniu jeho pohybovo-výkonných funkcií, dysfunkcii myslenia a tvorbe reči, ťažkej poruche psychických funkcií. Vychádzajúc z mimoriadne intenzívnej a súčasne nezvratnej

ujmy na zdraví žalobcu 1/ mal zato, že požadovaná suma 100 000,- € predstavuje primeranú náhradu, ktorá by mohla poskytnúť žalobcovi 1/ zmiernenie jeho ujmy na zdraví. Poukázal, že namiesto toho, aby žalobca 1/ zúročil svoje úsilie v pracovnom živote, prežil svoje lásky, priateľstvá, založil si rodinu, je v stave vigilnej kómy, je mu tak zabránené vôbec si uvedomovať život, vzťahy s rodičmi, súrodencami, ktorí sa o neho starajú. Nemôže sa samostatne hýbať, chodiť, nemôže pracovať, je trvalo závislý na pomoci druhej osoby. Je zbavený všetkých možných citov, zmyslového vnímania a je v stave, v ktorom si zrejme ani neuvedomuje rozsah poškodenia svojho zdravia, a teda aj závažnosť zásahu do práva na telesnú integritu a zdravie a následky tejto ujmy. Za primeranú súd považoval sumu 100 000,- €, avšak zohľadniac mieru zavinenia samotnej dotknutej osoby - žalobcu v rade 1/, priznal mu 10 000,- € ako 10% z výšky peňažného zadosťučinenia 100 000,- € a zohľadnenia miery účasti žalovaného 1/ na dopravnej nehode. Pri rozhodovaní o nárokoch žalobcov 2/ a 3/ (rodičov) ustálil, že závažnosť zásahu do osobnostnej sféry žalobcu 1/ sa dotkla najviac práve rodičov, a to zásahom do ich práva na súkromie. Každá tragédia v živote človeka negatívnym spôsobom ovplyvňuje jeho zdravotný stav, najmä psychické zdravie, zohľadnil hlboký ľudský rozmer, ktorý nehodová udalosť vyvolala v živote rodičov a osobitne zvýraznil, že inštitút nemajetkovej ujmy titulom zásahu do osobnostných práv nemá charakter „odplaty“, ale je inštitútom, ktorý sleduje zmiernenie tých následkov, ktorým žalobcovia 2/, 3/ v dôsledku dopravnej nehody ich syna sú vystavení. Preto nimi požadovanú náhradu nemajetkovej ujmy v sume 50 000,- € považoval za primeranú. Prihliadol na závažnosť vzniknutej ujmy s trvalými následkami a spravoval sa úvahou, či je vôbec v peniazoch oceníteľný ľudský život, teda či je objektívne možné vôbec stanoviť akékoľvek kritériá na vyčíslenie s takýmto typom poruchy vedomia „prežívajúcej blízkej osoby“ a pri vcítení sa do prežívania rodičov zohľadňoval ujmu a traumu predstavujúcu pre nich denno-dennú starostlivosť o syna, ktorý je v tomto stave. Vychádzal z nesmierne ťaživých dôsledkov pre ich ďalší život ako rodičov, stavu beznádeje, ktorý musia v dôsledku poškodenia zdravia žalobcu 1/ znášať, musia ho denno-denne vnímať bez prognózy zlepšenia stavu. Denno-denne majú pred sebou syna, ktorý ich nevníma, ktorého musia kŕmiť, s ktorým sa rozprávajú, ale vedia, že ich nevníma a nemôže im odpovedať, a teda nemôže prežiť plnohodnotný život. Uvedené negatívne ovplyvňuje aj ich psychické zdravie, trvale narušenie doterajších rodinných vzťahov, ktorými bola bežne fungujúca rodina pred dopravnou nehodou. Stratili výhľad do budúcnosti, ako i výhľad na pomoc od syna svojím rodičom. Otázka miery zavinenia žalobcu 1/ pre stanovenie výšky náhrady podľa § 13 ods. 3 bola spoluurčujúca a preto súd priznal žalobcom 2/ a 3/ z výšky peňažného zadosťučinenia 50 000,- €, t.j. 5 000,- € každému z nich. Pokiaľ ide o žalobcu v rade 4/, ktorý je súrodenec žalobcu 1/, za dôvodnú považoval požadovanú náhradu nemajetkovej ujmy 25 000,- €. Súčasťou práva na súkromie a rodinný život je aj právo na spoložitie s inými osobami, najmä s členmi rodiny. K neoprávnenému zásahu do nemajetkového práva dochádza nielen zásahom do rodinného života jednotlivca, ale i privodením nenapraviteľnej ujmy niektorému z členov rodiny. Vzťah medzi súrodencami bol veľmi blízky, spolu trávili voľný čas, vzájomne sa navštevovali a nie je pochyb o tom, že spoločne s rodičmi tvorili harmonickú rodinu. Vzťahy sa v dôsledku nehody zmenili, stretávať sa, hrať sa s jej deťmi brat už nemôže, stav to žalobcovi 1/ neumožňuje. Pomáha svojím rodičom, snaží sa im byť dostupnejšia, aby mohli mať voľný čas, ktorý je u rodičov zameraný predovšetkým na starostlivosť o brata. Zohľadniac mieru účasti žalovaného v rade 1/ na dopravnej nehode 10%, za primeranú považoval náhradu 2 500,- €. Vo zvyšku nárok žalobcov 1/ až 4 zamietol. O trovách konania rozhodol s poukazom na ust. § 257 CSP. Mal zato, že na strane žalobcov a žalobcu v rade 1/ sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa vzhľadom na jeho veľmi vážny, dlhodobý pretrvávajúci zdravotný stav, s nepozitívnou vyhlídkou jeho prípadného zlepšenia do budúcnosti, vyžadujúci zo strany ostatných žalobcov ako členov spoločnej domácnosti spolupodieľanie sa v starostlivosti o neho, čo je pre nich časovo aj finančne náročné a nepriaznivo ovplyvňujúce celkové pomery rodiny. Pre pomery žalobcov by ani neboli schopní uhradiť s ohľadom na výšku uplatnených nárokov, od ktorej sa odvíja výška tarifnej odmeny s ohľadom na jednotlivé úkony právnej služby a počet týchto úkonov vzniknuté trovy právneho zastúpenia žalovaného 1/, 2/ bez ohrozenia uspokojovania ich základných životných potrieb.

2. Proti rozsudku prvoinštančného súdu v zákonnej lehote doručili odvolanie žalobcovia v rade 1/ až 4/. V podanom odvolaní namietali, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázali, že Okresný súd Bratislava I v dosiaľ neprávoplatnom rozsudku 20C/48/2014-447 z 06.02.2020, ktorého predmetom je náhrada škody na zdraví a nákladov spojených s liečením žalobcu 1/, ustálil mieru spoluzavinenia poškodeného N. V. na vzniku škody v rozsahu 50%. Účastníkmi konania sú žalobca v rade 1/ a žalovaná v rade 2/, ktorým

je predmetný rozsudok známy, nešlo o skutočnosť, ktorá by medzi nimi bola sporná. Majú zato, že stanovenie rozdielnej miery spoluzavinenia poškodeného na vzniku škody pri tej istej dopravnej nehode, t.j. pri totožnom priebehu a na základe rovnakých dôkazov vykonaných v konaní pred súdom v jednom súdnom konaní v rozsahu 50% a v druhom prípade v rozsahu 90%, je tak zásadným rozdielom, ktorý narúša princíp právnej istoty. Poukázali na čl. 2 ods. 1 CSP, čl. 2 ods. 2 CSP, ako i rozhodnutia Ústavného súdu SR napr. PL ÚS 36/95, PL ÚS 16/95, II ÚS 80/99, PL ÚS 21/00, PL ÚS 6/04, III ÚS 328/05. Vytýkali, že v rozhodnutí odvolacieho súdu absentuje odôvodnenie, že hoci obaja účastníci porušili svoje povinnosti účastníka cestnej premávky, v príčinnej súvislosti so vznikom škody miera spoluzavinenia poškodeného bola ustálená práve v rozsahu 90%. Zastali názor, že pokiaľ tak dôvodil prvoinštančný súd, tento na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázali, že pohyb chodca po nesprávnej strane vozovky nie je v príčinnej súvislosti so vznikom škody, bolo len technickou príčinou vzniku dopravnej nehody, čo vyplýva aj zo znaleckého posudku Ing. Lukašika č. 29/2018. Vodič vozidla za dodržania pravidiel cestnej premávky mal dostatočnú možnosť chodca vidieť z takej vzdialenosti, aby bezpečne za ním zastavil, resp. ho bezpečne obišiel. Žalobca v rade 1/ bol pri bežnej pozornej a ohľaduplnej jazde rozpoznateľný a bolo možné na jeho výskyt včas zareagovať. Príčinou vzniku dopravnej nehody zo strany chodca mohlo byť podľa nich iba vykonané priečne premiestnenie od okraja vozovky. Za právne významné považovali, že vzhľadom na zabezpečené stopy dopravnej nehody (miesto zrážky, konečná poloha vozidla, absencia brzdnej stopy) nie je možné určiť technickú príčinu dopravnej nehody jednoznačne. Spôsob, akým sa chodec priečne premiestňoval od okraja vozovky, sa nedá jednoznačne určiť a preto nie je možné určiť ani to, či kolíznú situáciu vyvolal. Bolo jednoznačne preukázané, že k vzniku škody došlo prevádzkou dopravného prostriedku (objektívna zodpovednosť) a že vodič vozidla si znemožnil zabrániť vzniku dopravnej nehody tým, že išiel vyššie ako povolenou rýchlosťou a nedodrжал bezpečný bočný odstup od chodca. Ak z rozhodnutia prvoinštančného súdu vyplýva, že jednoznačne nie je možné určiť technickú príčinu dopravnej nehody, že sporným bolo vyhodnotenie pohybu chodca, potom nemohol dospieť k záveru o porušení ustanovení Zákona o cestnej premávke chodcom. Žiadal preto, aby odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu zmenil a žalobe žalobcov v celom rozsahu vyhovel .

3. Žalovaný v rade 1/ v odvolaní proti rozsudku prvoinštančného súdu vytýkal, že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Otázku porušenia právnej povinnosti zo strany žalovaného v rade 1/ súd vyhodnotil v jeho neprospech len z dôvodu, že bol v pozícii vodiča bez možnosti exkulpácie. Bez porovnania posudkov súd vyhodnotil závery znalcov, priklonil sa k záverom druhého posudku Ing. Lukašika, ktorý po ukončení dokazovania v trestnom konaní vytvoril druhý posudok, v ktorom na rozdiel od prvého tvrdí bez preukázania nových skutočností, že žalovaný v rade 1/ nedodrжал bezpečný bočný odstup, čo malo byť príčinou nehody. Uvedený posudok je v zásadnom rozpore so závermi znaleckého posudku ustanoveného v trestnom konaní, ktorý za príčinu vzniku nehody vyhodnotil správanie poškodeného (stav strednej opitosti, chôdza po nesprávnej strane vozovky, najmä vytvorenie náhlej prekážky vozidlu a z toho vyplývajúca nemožnosť vytvorenia dostatočného bočného odstupu vozidla od poškodeného...). Znalci prijali jednoznačný záver, že ani pri dodržaní predpísanej rýchlosti (v obci 50 km/h, žalovaný mal jazdiť rýchlosťou 59 km/h) by nebolo možné zo strany žalovaného zabrániť dopravnej nehode. Znalec Ing. Lukašik v trestnom konaní pri výsluchu nedokázal zodpovedať, aký odstup mal vytvoriť vodič od poškodeného a najmä či vzhľadom na skutkové okolnosti bolo možné zo strany vodiča nehode zabrániť, či mal teda možnosť vytvoriť dostatočný bočný odstup, za nespornej okolnosti, že poškodený žalobca v rade 1/ vytvoril náhlu prekážku vozidlu a zároveň, či vytvorením potrebného bočného odstupu od poškodeného by nedošlo k ohrozeniu iného účastníka cestnej premávky, pričom vytvorenie náhlej prekážky žalobcom v rade 1/ nemohol ani objektívne, ani subjektívne predvídať. Porušenie povinnosti vodiča, resp. jeho zlyhanie, nebolo preukázané, nehode nebolo možné zabrániť práve pre nepredvídateľné správanie poškodeného pod vplyvom alkoholu. Pre objektívne zhodnotenie súd mal rovnako vychádzať zo záverov všetkých znaleckých posudkov, ktoré boli vyhotovené v trestnom konaní, stanoviť hranice a okolnosti, ktoré vodič môže alebo nemôže predvídať. Dal do pozornosti uznesenie Ústavného súdu SR IV ÚS 162/2013-21 zo dňa 27. marca 2013. Mal zato, že žalobca si škodu spôsobil výlučne svojím nezodpovedným, nepredvídateľným konaním pod vplyvom alkoholu. Žalovaný v rade 1/ ako vodič motorového vozidla nemohol predpokladať a ani pri vyvinutí všetkého úsilia predvídať, že žalobca sa zachová tak iracionálne a nepredvídateľne, že napriek úsiliu vyhnúť sa mu vojde do jeho jazdnej dráhy. Z dokazovania aj v predchádzajúcich konaniach bolo preukázané znaleckými posudkami, že kolíznú situáciu vyvolal poškodený - žalobca v rade 1/

viacerými porušeniami, ktoré boli kumulované v nehodovom deji a teda nemožno prijať záver, že by na základe nehodového deja, vyvolaného žalobcom 1/, mala byť priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v prospech jeho blízkych - žalobcov v rade 2/ až 4/. Za vznik škody subjektívne i objektívne zodpovedá žalobca v rade 1/. Nestotožnil sa ani s rozhodnutím o nároku na náhradu trov konania, aplikáciou ust. § 257 CSP. Mal zato, že ak žalobcovia mali prostriedky na právne zastúpenie pred súdom, rovnako na zabezpečenie súkromného ZP, mal súd rozhodnúť spravodlivo v časti trov voči všetkým účastníkom aplikáciou priznania náhrady trov pomerom úspechu. Žiadal rozsudok prvoinštančného súdu zmeniť, žalobu v celom rozsahu zamietnuť, priznať žalovanému v rade 1/ náhradu trov prvostupňového i odvolacieho konania v rozsahu 100%.

4. Žalovaný v rade 2/ v odvolaní proti rozsudku prvoinštančného súdu zotrval na vznesenej námietke absencie pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v rade 2/ ako poisťovateľa v spor. Zastal názor, že z dokazovania jasne vyplynula 100%-ná zodpovednosť žalobcu v rade 1/ na poškodenie jeho zdravia, čo deklaruje aj záver trestného konania. Súd sa nevysporiadal s opakovanými námietkami žalovaných, že absentuje protiprávne konanie žalovaného v rade 1/ ako vodiča. Poukazoval na ust. § 428 OZ a výsledky znaleckého dokazovania, z ktorých jednoznačne vyplynulo, že hlavnou príčinou nehody bolo správanie sa poškodeného na vozovke, keďže chodil po nesprávnej strane, technicky tak zavinil nehodový dej, bol pod vplyvom alkoholu, čo bolo ďalšie porušenie právnej povinnosti a hlavne vytvoril náhlu prekážku žalovanému v rade 1/. Prekročenie rýchlosti nebolo v priamej príčinnej súvislosti so vznikom dopravnej nehody. Obaja znalci v trestnom konaní uviedli, že žalovaný 1/ v pozícii obžalovaného nemohol zabrániť nehodovému deju napriek tomu, že bolo preukázané, že sa vyhýbal a snažil sa mu predísť. Žalobcami v civilnom konaní predložený znalecký posudok Ing. Lukašika obsahuje hypotetické možnosti priebehu nehodového deja a odkláňa sa od záverov posudku vypracovaného tým istým znalcom v trestnom konaní. Pokiaľ súd náhradu nemajetkovej ujmy ustálil u žalobcu 1/ 100 000,- €, u žalovaných 2/, 3/ každému po 50 000,- € a žalovanej v rade 4/ 25 000,- €, jeho postup je nesprávny, nezohľadňujúci vykonané dokazovanie. Rozsah citovej väzby pred nehodou nebol preukázaný tak, aby došlo k tak neprímerane vysokej náhrade nemajetkovej ujmy. Navyiac, nemajetková ujma je osobnostné právo, kedy každý ho prežíva sám a individuálne, nemožno ho paušalizovať s poukazom na stupeň príbuzenstva. Navyiac, u žalobcu 1/ ide o osobu žijúcu, ktorá bola odškodnená aj iným inštitútom, a to sťažením spoločenského uplatnenia. Pre priznanie samotnej nemajetkovej ujmy sú podľa neho rozhodujúce i pomery žalovaného 1/ ako osoby, ktorá do práv žalobcov zasiahla, preto bolo potrebné skúmať osobu a najmä majetkové pomery žalovaného v rade 1/ a nie žalovaného v rade 2/. Za inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie veci, považoval nedostatočné, chybné odôvodnenie rozhodnutia zo strany súdu, ktorý sa nevysporiadal s argumentáciou žalovaného v rade 2/ o neexistencii pasívnej vecnej legitímácie, najmä nereflektoval námietky žalovaného 1/ a žalovaného v rade 2/ vo vzťahu k neexistencii základného predpokladu priznania nemajetkovej ujmy, a to protiprávnosti zásahu a naplnenia liberačných dôvodov v zmysle ust. § 428 OZ. Rozhodnutie prvoinštančného súdu považoval za nepreskúmateľné, preto žiadal, aby odvolací súd zmenil rozsudok prvoinštančného súdu a žalobu žalobcov ako nedôvodnú zamietol.

5. Žalovaný v rade 1/ vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného v rade 2/ k námietke nedostatku vecnej pasívnej legitímácie v spore zo strany žalovaného v rade 2/ sa stotožnil so stanoviskom prvoinštančného a odvolacieho súdu s odkazom na rozhodnutie veľkého senátu Najvyššieho súdu SR, ktorý v rozhodnutí R 61/2018 definitívne vyriešil otázku ustálenia vecnej pasívnej legitímácie žalovaného v rade 2/ v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy. Plne sa však stotožnil so žalovaným v rade 2/, pokiaľ v odvolaní uviedol, že súd nesprávne aplikoval ust. § 144 v otázke spoluviny poškodeného a žalovaného v rade 1/. Súd nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy, najmä znalecké posudky, ktoré mali odpovedať na zásadné otázky pre rozhodnutie súdu vo veci. Stotožnil sa i s dôvodmi uvedenými v odvolaní žalovaného v rade 1/ pri porovnaní záverov znaleckých posudkov s odkazom na ustálenie príčiny nehodového deja, ktorej nositeľom bol jednoznačne žalobca v rade 1/. Priklonil sa k záveru, že znalecký posudok vypracovaný Ing. Lukašikom je založený na hypotetických možnostiach nehodového deja, vypracovaný tendenčne, v snahe vyhovieť požiadavkám žalobcov.

6. Žalovaný v rade 1/ vo vyjadrení k odvolaniu žalobcov v otázke miery zavinenia u žalobcu v rade 1/ zotrval na stanovisku prezentovanom v odvolaní i vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného v rade 2/. S poukazom na závery vyslovené v znaleckom posudku č. 29/2018 zo dňa 30.10.2018 zotrval na tom, že otázka porušenia právnej povinnosti z jeho strany bola vyhodnotená v jeho neprospech len z dôvodu, že bol v pozícii vodiča bez možnosti exkulpácie. Porušenie povinnosti vodiča, resp. jeho zlyhanie,

preukázané nebolo, inou okolnosťou, pre ktorú nebolo možné objektívne nehode zabrániť a ktorú nebolo možné predvídať, bolo práve nepredvídateľné správanie poškodeného pod vplyvom alkoholu.

7. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), súc viazaný rozsahom podaného odvolania a jeho dôvodmi (§ 379, § 380 CSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario odvolaním napadnuté rozhodnutie prvoinštančného súdu zmenil spôsobom, uvedeným vo výrokovvej časti rozhodnutia.

8. V prvom rade odvolací súd považuje za potrebné dať do pozornosti, že už v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení 7Co/263/2019 zo dňa 12. februára 2020 sa vysporiadal s námietkou žalovaného v rade 2/ o nedostatku jeho vecnej pasívnej legitímácie v spore, s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR 3Cdo 234/2017 zo dňa 17.04.2018, rozhodnutie R 61/2018 veľkého senátu Najvyššieho súdu SR, ktorým definitívne vyriešil otázku ustálenia vecnej pasívnej legitímácie žalovaného v rade 2/ v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy v súvislosti so vznikom poistnej udalosti. Stotožnil sa i s postupom prvoinštančného súdu, pokiaľ ustálil, že pri nárokoch z náhrady nemajetkovej ujmy je potrebné i vo vzťahu k žalovanému v rade 2/ ako poisťiteľovi uplatniť 3-ročnú premlčaciu lehotu a za správny považoval i záver prvoinštančného súdu, vychádzajúci z analýzy nehodového deja, zohľadňujúci podané znalecké posudky, podľa ktorého účastníci mohli nehode zabrániť. Chodec, pokiaľ by išiel po správnej strane vozovky a dostatočne sa presvedčil, či zľava neprichádza vozidlo a vodič vozidla mohol pohyb chodca pri pravom okraji cesty rozpoznať dostatočne včas na to, aby zmenou rýchlosti a smeru svojej jazdy, pri zohľadnení pohybu vozidla v protismere, dodržal od neho dostatočný odstup. V predmetnom rozhodnutí odvolací súd i záväzným spôsobom ustálil pomer účasti chodca a vodiča na dopravnej nehode, pričom mieru zavinenia 90% na strane chodca (žalobcu v rade 1/) vzhľadom predovšetkým v tom, že išiel po nesprávnej strane vozovky za zníženej viditeľnosti, bez reflexných prvkov, pod vplyvom alkoholu, vytvoril náhlu prekážku vodičovi motorového vozidla. Tým, že chodca spozoroval v dostatočnej vzdialenosti, vodič - žalovaný 1/ mal a mohol predvídať, že môže vytvoriť prekážku, brániacu mu v pokračovaní v plynulej jazde a prispôbiť rýchlosť nielen rýchlosti predpísanej, ale zodpovedajúcej i jeho schopnostiam a možnostiam vzhľadom i na zachovanie bezpečnosti ostatných účastníkov cestnej premávky.

Jednoznačne, vychádzajúc zo znaleckých posudkov, podaných či už v trestnom konaní alebo v priebehu tohto konania, primárnou a bezprostrednou príčinou vzniku kolíznej situácie bola nesprávna technika chôdze poškodeného, ktorý vstúpil do vozovky pod vplyvom alkoholu, bez reflexných prvkov, išiel po nesprávnej strane vozovky bez toho, aby sa presvedčil, či vstup do takejto vozovky je bezpečný. Na druhej strane vodič motorového vozidla (žalovaný v rade 1/) mohol pohyb chodca pri pravom okraji cesty rozpoznať dostatočne včas na to, aby zmenou rýchlosti a smeru svojej jazdy, pri zohľadnení pohybu vozidla v protismere, dodržal od neho bezpečný bočný odstup (znalecký posudok č. 29/2018 zo dňa 30.10.2018). Pochybením žalovaného v rade 1/ bolo, že neodhadol predvídateľné správanie chodca a to, že mu môže vytvoriť náhlu prekážku, brániacu mu plynulo pokračovať v jazde. Uvedené odvolací súd nepovažuje za hypotézu, ale fakt.

9. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd nepovažoval, ani vzhľadom na námietky žalobcu uplatnené v podanom odvolaní, za potrebné prehodnocovať skôr prijatý záver o miere zavinenia žalobcu v rade 1/ a žalovaného v rade 1/ na vzniku dopravnej nehody, ktorý bol ustálený pomerom 90:10.

10. V ďalšom sa preto odvolací súd zaoberal primeranosťou výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, a to nielen z hľadiska okolností, za ktorých k vzniku nároku došlo a závažnosti spôsobenej ujmy, ale i s ohľadom na ustálenú rozhodovaciu prax súdov SR.

11. Predmetom osobnostných práv je priamo osobnosť človeka ako taká. Právo na ochranu osobnosti upravuje Občiansky zákonník ako jednotné právo („fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti“). V dôsledku toho jednotlivé práva, ktoré v tomto jednotnom rámci vznikajú, je potrebné chápať ako práva čiastkové. Líšia sa navzájom vzťahom k rôznym hodnotám, stránkam osobnosti, avšak vychádzajúcim z osobnosti tvoriacej fyzickú a mravnú jednotu.

12. Zodpovednosť na neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti je objektívnou zodpovednosťou bez ohľadu na zavinenie. Zákon nedefinuje pojem neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti, ani nepodáva výpočet konkrétnych foriem zásahov, avšak bezpochyby, je ním či už aktívne alebo pasívne konanie, ktoré má v zákone uvedené znaky - predovšetkým neoprávnenosť

zásahu a jeho objektívnu spôsobilosť negatívne dopadnúť na osobnostné práva fyzickej osoby. Medzi neoprávneným zásahom a poškodením (ohrozením) niektorého z osobnostných práv musí byť vzťah príčinnej súvislosti. Nemajetková ujma v peniazoch predstavuje jedno z parciálnych a relatívne samostatných prostriedkov ochrany práva na ochranu osobnosti, vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia (ospravedlnenie) ako rýdzo osobné právo nestačí na zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv.

13. Právo na ochranu zdravia nepochybne patrí medzi osobnostné atribúty každého človeka a je pre každú fyzickú osobu jedným z najvýznamnejších zložiek ochrany jej osobnosti. Zdravie človeka má bezprostredný dopad na kvalitu jeho života. Nemajetková ujma je ujma, ktorá sa premieňa do psychickej sféry fyzickej osoby a do jej postavenia v spoločnosti. Nepremieňa sa do fyzickej integrity, ani do majetkovej sféry fyzickej osoby, treba ju preto dôsledne odlišovať od majetkovej ujmy, vrátane škody na zdraví, s majetkovými dôsledkami a inej nemajetkovej ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej integrity fyzickej osoby. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR 7Cdo 65/2013 ten istý skutkový dej môže v niektorom prípade zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach. Zo žiadneho ustanovenia zák.č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov nemožno vyvodiť, že by sa v rámci odškodňovania bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia mal zohľadniť aj zásah do dôstojnosti, súkromia alebo rodinného života poškodeného.

14. Súčasťou práva na ochranu osobnosti je aj právo na súkromie a rodinný život. Právo na súkromie zahŕňa právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, obzvlášť v citovej oblasti. Protiprávne narušenie týchto vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na rodinný život fyzickej osoby.

15. I keď v prípade žalobcu v rade 1/ nejde o tragickú stratu spôsobenú úmrtím, v konaní bolo nepochybne preukázané, že ako chodec po zranení osobným motorovým vozidlom bol hospitalizovaný v ťažkom posttraumatickom šoku s poranením mozgu, so zakrvácaním až do mozgových komôr, sériovou zlomeninou rebier s pohmliaždením pľúcneho tkaniva, krvácaním do dutiny brušnej pri roztrhnutí sleziny a pečene. Pretrváva porucha vedomia bez zmien celkového stavu, ťažké bezvedomie - vigilná kóma (apalický syndróm alebo vegetatívny stav je zvláštnym typom poruchy vedomia). Postihnutý má zachované kmeňové reflexy, vrátane spontánneho dýchania a srdcovej akcie, jeho oči mimovoľne sledujú okolie, zrakové vnemy však nevníma, nie sú prítomné akékoľvek poznávacie funkcie, nie je schopný komunikácie a chýba akákoľvek voľná aktivita či správanie, nie je schopný žuť, ani prehĺtať. Tento stav býva obvykle ireverzibilný (tzv. trvalý vegetatívny stav). Podľa znaleckého posudku č. 4/2013 pred úrazom poškodený nemal žiadne ťažkosti s centrálnym nervovým systémom, zažívaním a imunitou. Poškodením mozgu došlo k porušeniu jeho pohybovo-výkonných funkcií, funkcií myslenia a tvorbe reči, ťažkej poruche psychických funkcií. Znalec zhodnotil stav pacienta ako stav osobitného zreteľa bez akéhokoľvek pracovného uplatnenia, spoločenských aktivít, s praktickou stratou možnosti používať končatiny, úplná močová a stolicová inkontinencia a trvalá závislosť na pomoci druhej osoby. V dôsledku poruchy vedomia je žalobcovi v rade 1/ zabránené vôbec si uvedomovať život, vzťahy s rodičmi, súrodencami, ktorí sa o neho starajú, nemôže sa samostatne hýbať, chodiť, nemôže pracovať je trvalo závislý na pomoci druhej osoby.

16. Právo na ochranu osobnosti môže uplatniť iba tá fyzická osoba, voči osobnosti ktorej neoprávnený zásah smeroval. S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že takouto osobou v predmetnom spore je i žalobca v rade 1/, taktiež jeho rodinní príslušníci, ktorí majú k nemu citové, morálne a sociálne väzby (žalobcovia 2/ až 4) .

17. Občiansky zákonník žiadnu maximálnu ani minimálnu hranicu výšky zadostučinenia v peniazoch nestanovuje ust. § 13 ods. 1 OZ. Stanovuje len, že zadostučinenie má byť primerané. Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vecou úvahy súdu, ktorý sa pri tejto úvahe musí riadiť v zákone taxatívne stanovenými kritériami (§ 13 ods. 3 OZ - závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo) a z týchto musí pri svojom rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vychádzať. Iné, ako vyššie uvedené kritériá, nemôže pri rozhodovaní o tejto otázke vziať na zreteľ. Hoci aktuálna súdna prax i právna teória považujú za náležité za zásah do osobnosti fyzickej osoby priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, zatiaľ neboli dostatočne jasne ustálené

ani (aspoň) základné medze, v rámci ktorých by sa mala pohybovať výška peňažnej náhrady. Naviac, v kategóriách nemajetkovej ujmy v rodinných emocionálnych vzťahoch, je prakticky nedosiahnuteľné bližšie vymedzenie všeobecných kritérií. Takmer každá racionálna a logická úvaha totiž môže byť interpretovaná rozlične. Nedá sa nič namietat' proti konštatovaniu, že hodnota usporiadaného rodinného života, resp. hodnota žiaľu, smútku a bolesti pri narušení rodinných vzťahov, je nevyčísliteľná v peniazoch. To však automaticky zároveň neznamená, že súvisiaca výška náhrady nemajetkovej ujmy je prakticky z hľadiska hornej hranice neobmedzená.

18. Podľa čl. 2 ods. 1 základných princípov zák.č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP) ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

19. Podľa čl. 2 ods. 2 CSP právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

20. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR 1Cdo 77/2009 správanie dotknutej osoby pri neoprávnenom zásahu sa tiež stáva právne významným pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je určujúcim kritériom určenia výšky náhrady. Taktiež je potrebné zohľadňovať i účel náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá predovšetkým sleduje funkciu satisfakčnú, zároveň nemá mať likvidačný charakter, nemá byť ocenením hodnoty ľudského života, pretože tento má nevyčísliteľnú hodnotu, ale jej cieľom je len určitá satisfakcia za spôsobený zásah do súkromného a rodinného života.

21. Podľa nálezu Ústavného súdu SR 288/2018 z 05.12.2017 pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady.

22. V preskúmanej veci je nesporne preukázané, že k neoprávnenému zásahu došlo i do práva na súkromie a rodinný život nielen žalobcu v rade 1/, ale i žalobcov v rade 2/, 3/ a 4/, v tomto smere sa odvolací súd plne stotožnil s odôvodnením rozhodnutia prvoinštančného súdu v ods. 49, 50, 51, 52 a 53.

23. V prípade žalobcu v rade 1/ pri zvažovaní výšky náhrady odvolací súd s poukazom i na rozhodovaciu prax najvyššieho, príp. krajských súdov, výšku náhrady ustálil sumou 30 000,- €, zohľadňujúc okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo a závažnosť vzniknutej ujmy (ods. 15 rozhodnutia). Taktiež odvolací súd prihliadol i na rozhodovaciu prax súdov, ktoré v obdobných prípadoch, najmä v prípade smrti niektorého z rodinných príslušníkov, priznávajú náhrady vo všeobecnosti od 40 000,- € do 15 000,- €. V danom prípade nejde o smrť rodinného príslušníka, ale o priamy zásah do osobnostných práv žalobcu v rade 1/ (v takýchto prípadoch rozhodovacia prax súdov ustálená nie je, v spojitosti s čím odvolací súd za pomoci analógie ustálil výšku náhrady, zohľadňujúc účel náhrady, ktorou je len určitá satisfakcia za spôsobený zásah do súkromného a rodinného života žalobcu v rade 1/). Priznanú náhradu v sume 30 000,- € krátil, vzhľadom na pomer zavinenia žalobcu v rade 1/ na vzniku dopravnej nehody, a v konečnom dôsledku mu priznal sumu 3 000,- €. Pokiaľ sa týka žalobcov v rade 2/ a 3/, zohľadňoval, že podľa ustálenej rozhodovacej praxe súdov za smrť plnoletej dcéry, príp. syna, súdy vo všeobecnosti priznávajú náhrady od 25 000,- € do 17 000,- € (Krajský súd Nitra sp.zn. 5Co/264/2017, Krajský súd Nitra sp.zn. 6Co/176/2016, Krajský súd Prešov sp.zn. 17Co/212/2015, 7Co/137/2018, Krajský súd Trnava sp.zn. 9Co/56/2019, Krajský súd Žilina sp.zn. 9Co/61/2010). Zohľadniac osobitosti prejednávanej veci, mieru a intenzitu zásahu do osobnostných práv žalobcov v rade 2/, 3/, odvolací súd žalobcom 2/, 3/ priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy 20 000,- € každému, ktorú s prihliadnutím na spoluzavinenie žalobcu v rade 1/ na vzniku dopravnej nehody krátil na sumu 2 000,- €. V prípade žalobkyne v rade 4/ odvolací súd zohľadňoval rozhodnutia súdov, nimi priznávanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy za smrť súrodenca, ktorá sa pohybuje v rozmedzí od 10 000,- € do 5 000,- € (Krajský súd Prešov sp.zn. 10Co/5/2018, Krajský súd Košice sp.zn. 9Co/462/2016). Odvolací súd zohľadniac dopad následkov dopravnej nehody na osobnostné práva žalobkyne v rade 4/ priznal jej náhradu 10 000,- €, ktorú po krátení ustálil sumou 1 000,- €.

24. Žalovaní 1/ a 2/ v podaných odvolaniach nesúhlasili s rozhodnutím prvoinštančného súdu vo výroku o nároku na náhradu trov konania a aplikáciou ust. § 257 CSP. S námietkami žalovaných sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil. Mal zato, že v danom prípade pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania nie sú dané tak výnimočné okolnosti, pre ktoré by nebolo možné žalovaným, ako úspešným stranám v spore, nárok na náhradu trov konania priznať. Podľa názoru odvolacieho súdu v žiadnom prípade nemožno zohľadňovať, že si žalobcovia uplatnili doslova premrštené nároky na náhradu nemajetkovej ujmy bez zohľadnenia rozhodovacej praxe súdov v obdobných prípadoch a práve túto okolnosť zhodnotiť ako okolnosť výnimočnú, hodnú osobitného zreteľa, v ich prospech. Z judikatúry Najvyššieho súdu SR pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania vyplýva, že i v tých prípadoch, pokiaľ je rozhodnutie závislé na voľnej úvahe súdu, je súd pri rozhodovaní povinný zohľadňovať primeranosť a účelnosť žalobcami požadovanej náhrady a jej súlad s konštantnou judikatúrou. Vo všeobecnosti platí, že nemajetková ujma v peniazoch nemá mať likvidačný charakter. Výška náhrady nemá byť ocenením hodnoty ľudského života a zdravia, jej cieľom je len určitá satisfakcia za spôsobený zásah do súkromného a rodinného života. Žalobcami uplatnené nároky preto odvolací súd považoval nielen za likvidačné, ale i v príkrom rozpore s funkciou a účelom náhrady nemajetkovej ujmy ako takej. Za týchto okolností je podľa názoru odvolacieho súdu aplikácia ust. § 257 CSP krajne nespravodlivá a predstavuje neprimeranú tvrdosť vo vzťahu k (podľa pomeru úspechu a neúspechu) úspešným stranám sporu.

25. Posudzujúc potom mieru zodpovednosti žalobcu v rade 1/ a žalovaného v rade 1/ za vznik dopravnej nehody, ustálil pomer úspechu žalovaných 1/, 2/ v spore na 80%. Nezohľadňoval neúspech žalobcov pri krátení odvolacím súdom v konečnom dôsledku priznanej náhrady, v spojitosti s čím žalovaným 1/, 2/ vo vzťahu ku každému zo žalobcov v rade 1/ až 4/ priznal nárok na náhradu trov konania 80%. Tento bude počítaný zo súm, ktoré boli v konečnom dôsledku odvolacím súdom žalobcom v rade 1/ až 4/ priznané a nie z výšky náhrady nemajetkovej ujmy tak, ako si ju žalobcovia v rade 1/ až 4/ žalobou uplatnili (výška plnenia závisela od úvahy súdu).

26. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca/ alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)